

Sygn. akt IV CSK 459/13

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku D. B.
przy uczestnictwie A. B.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 stycznia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 22 listopada 2012 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w L., orzekając na skutek apelacji wnioskodawczynie, zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w L. przez podwyższenie wysokości kwoty zasądzonej od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie tytułem spłaty. W pozostałym zakresie apelacja wnioskodawczynie została oddalona. Przedmiot sprawy stanowił podział majątku wspólnego wnioskodawczynie i uczestnika. W wyniku dokonanego podziału oraz porównania wartości składników majątku przyznanych wnioskodawczynie i uczestnikowi, Sądy obu instancji zasądziły od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie spłatę pieniężną. Podniesienie wysokości tej kwoty przez Sąd Okręgowy wynikało z przyjęcia odmiennej metody określenia wartości nakładów z majątku wspólnego na nieruchomości należącą do majątku osobistego uczestnika, przy czym w celu jej ustalenia Sąd Okręgowy dopuścił z urzędu dowód z opinii biegłego.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez uczestnika, który zarzucił mu naruszenie „art. 232 § 1” (prawdopodobnie: art. 232 zd. 2) w związku z art. 378 § 1, art. 391 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c.; art. 233 § 1 w związku z art. 382 i art. 13 § 2 k.p.c.; art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 oraz art. 382 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.; art. 382 i art. 13 § 2 k.p.c.; art. 386 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c.; art. 385 i art. 13 § 2 k.p.c. Na tej podstawie wniósł on o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują przesłanki, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Za wnioskiem takim nie przemawia zwłaszcza problem wykładni art. 232 zd. 2 k.p.c., w którym skarżący upatruje zarówno istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jak również kwestii wymagającej wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Brak także oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), którą skarżący uzasadnia naruszeniem przez Sąd Okręgowy art. 232 zd. 2 k.p.c.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że jednoczesne powołanie się przez skarżącego na wszystkie trzy przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania w odniesieniu do tego samego problemu – sposobu stosowania art. 232 zd. 2 k.p.c. – jest w ewidentny sposób błędne. Nie można bowiem przyjąć, aby to samo zagadnienie było tak problematyczne i wątpliwe, by konieczna była w tym zakresie wypowiedź Sądu Najwyższego (co odpowiada przesłankom wskazanym w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) – a zarazem, aby w tym samym zakresie skarga kasacyjna była uzasadniona w stopniu oczywistym, a więc widocznym już na pierwszy rzut oka, bez konieczności prowadzenia bardziej złożonej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 lipca 2011 r., II CSK 59/11, nie publ. oraz z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ.).

Wbrew stwierdzeniom skarżącego, przedstawione przez niego uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zmierzać mogłoby jedynie do wykazania oczywistej zasadności skargi. Jego wywód skupia się bowiem na przedstawieniu argumentów za brakiem podstaw dopuszczenia przez Sąd Okręgowy dowodu z urzędu – co naruszyło, jego zdaniem, rządzącą współczesnym postępowaniem cywilnym zasadę kontradyktoryjności oraz bezstronność sądu i równość stron.

Tak sformułowane uzasadnienie nie zawiera jakiegokolwiek problemu, który mógłby zostać uznany za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa pod pojęciem tym rozumie się abstrakcyjny problem prawny o znaczeniu precedensowym, którego wyjaśnienie mogłoby przyczynić się do rozwoju prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10, nie publ., z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12, nie publ. oraz z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ.). Jak się wydaje, problemu takiego skarżący upatruje w odpowiedzi na pytanie, czy dopuszczenie dowodu z urzędu może naruszać bezstronność sądu i równość stron. Po pierwsze jednak (jak wskazuje sam skarżący), kwestia ta była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00 (OSP 2001, z. 7-8, poz. 116), co obecnie wyklucza jej precedensowy charakter. Po drugie, argumenty skarżącego budzą wrażenie, że istotnego zagadnienia prawnego upatruje on w ocenie, czy do naruszenia bezstronności sądu i równości stron doszło w konkretnym postępowaniu,

zakończonym zaskarżonym wyrokiem, co pozbawia ten problem abstrakcyjnego i uniwersalnego charakteru.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazuje także, w jakim zakresie skarżący dostrzega wątpliwości, czy rozbieżności w orzecznictwie wymagające wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy. Powołując liczne wypowiedzi judykatury nie wskazuje on jakiegokolwiek zagadnienia, na którego tle powstawałaby niejednolitość poglądów.

Nie można także przyjąć, by uchybienia Sądu Okręgowego, na których istnienie powołuje się skarżący, mogły mieć charakter oczywisty w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Możliwość dopuszczenia dowodu z urzędu przewidziana w art. 232 zd. 2 k.p.c. ma bez wątpienia ze swojej natury charakter dyskrecyjny, pozwalając do dokonanie przez sądy stosunkowo elastycznej oceny potrzeb występujących na gruncie rozpoznawanych spraw. Decyzja o dopuszczeniu dowodu z urzędu nie jest oczywiście dowolna i podlega kontroli w postępowaniu odwoławczym. Zarazem jednak, ze względu na konstrukcję art. 232 zd. 2 k.p.c., przyznającą wspomniany wyżej szeroki margines swobody, zakwestionowanie decyzji w tym zakresie (zarówno o charakterze pozytywnym, jak i odmownym) możliwe będzie z zasady jedynie w razie dopuszczenia się przez sąd ewidentnych uchybień. Treść skargi kasacyjnej nie wskazuje, by w rozpoznawanej sprawie błąd tego rodzaju mógł mieć miejsce, zaś istota argumentacji skarżącego sprowadza się do przedstawienia odmiennej oceny przesłanek, w oparciu o które doszło do zastosowania art. 232 zd. 2 k.p.c.

Mając to na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu.